

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5000
ภายใน 15666 โทรศัพท์/โทรสาร 02-259-6172

ข่าวจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับประจำวันที 28 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2559 หน้า 5 มูลค่าข่าว 800,925.

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูที่ได้ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

วิกฤติขาดแคลน 'พยาบาล' ในไทย

เรณู พุกบุญมี

การเชื่อมโยงกันในภูมิภาคอาเซียน ความสนใจของผู้ให้บริการด้านการแพทย์ที่มองไทยเป็นอันดับด้านการรักษาพยาบาลจากตัวเลขของกลุ่มธุรกิจ Hospitality ที่เติบโตไม่หยุด อีกทั้งศักยภาพการลงทุนของธุรกิจโรงพยาบาลไทยที่ขยายปีกลงทุนและเปิดให้บริการสุขภาพในต่างประเทศ เหล่านี้ในมุมมองหนึ่งมองเป็น "โอกาส" ทั้งระดับเจ้าของธุรกิจ และบุคลากรที่ปฏิบัติงานในแขนงนี้ ในขณะที่ในมิติการบริหารทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะในสาขาพยาบาลพบว่า การผลิตยังไล่ตามความต้องการใช้บริการ

อยู่มาก และในวันตัวเลขขาดแคลนสะสมจะยังคงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ สถาบันที่เปิดสอนคณะพยาบาลศาสตร์ในไทยมีด้วยกันหลายแห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล, โรงพยาบาลรามาธิบดี, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, มหาวิทยาลัยบูรพา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์, มหาวิทยาลัยรังสิต, มหาวิทยาลัยพายัพ, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น แต่การผลิตก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการทั้งระบบ โดยมีการประเมินว่า การขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพในไทย มีมากกว่า 30,000 คน ปัญหาที่พบซึ่งส่งผลต่อตัวเลขที่ลดลงของพยาบาลวิชาชีพก็คือ ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่น้อยเมื่อเทียบกับภาระงาน และไม่เท่าเทียมกับวิชาชีพอื่น ความเครียดจากภาระงานที่เพิ่มขึ้น เกิดภาวะกดดันจากการทำงาน และการเติบโตในสายอาชีพ เป็นต้น จากสถานการณ์ดังกล่าวแล้ว **ผศ.ดร.**

เรณู พุกบุญมี ผู้อำนวยการโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ยังสะท้อนให้เห็นถึงอีกหนึ่งปัญหาที่สังคมไทยต้องเผชิญในระยะ 10 ข้างหน้านั้นคือ สังคมผู้สูงอายุ

“ประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาความท้าทาย และภัยคุกคามด้านสุขภาพต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาสังคมผู้สูงอายุที่จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศ และการประมาณการใช้จ่ายของรัฐบาล”

จากตัวเลขที่ประเมินถึงประชากรทั้งประเทศ 64.5 ล้านคน ในจำนวนนี้มีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 9.4 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.5 ของประชากร เป็นผู้สูงอายุ นอนติดบ้านติดเตียงที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงกว่า 1 ล้านคน

นอกจากนี้ 5 ปัญหาด้านสุขภาพในผู้สูงอายุ ที่พบมากที่สุด ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง 41.4% ปัญหาสุขภาพช่องปากและฟัน 37.4% โรคเบาหวาน 18.2% โรคซึมเศร้า 13.4% และโรคข้อเข่าเสื่อม 8.6%

จากการคาดการณ์ของกระทรวงสาธารณสุข ระบุว่าในปี 2568 ประเทศไทยจะเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์”

สังคมที่กล่าวถึง คือ ผู้สูงอายุจะมีมากถึง 14.4 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 20 ของประชากร หรือในทุก 5 คนของประชากรจะมีผู้สูงอายุ 1 คน

ซึ่งสิ่งที่ต้องเผชิญต่อจากนี้สะท้อนให้เห็นว่า ผลกระทบต่อภาระรายจ่ายภาครัฐ จะเพิ่มขึ้นจาก 25,315 ล้านบาทในปี 2523 เป็น 434,974 ล้านบาทในปี 2548 หรือ

เร่งผลักดันการผลิตพยาบาลเพิ่มขึ้นทั้งในเชิงปริมาณพร้อมกับรักษาพยาบาลไว้ในระบบให้นานที่สุดและมากที่สุด

เพิ่มขึ้น 17.2 เท่าในช่วง 25 ปี

โดยมีการคาดการณ์ของสำนักเศรษฐกิจการคลังที่ว่าถึงปี 2562 ภาระทางการคลังจะเพิ่มขึ้น เป็นสัดส่วน 7.4 - 7.8 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

“เพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น ต้องเร่งผลักดันการผลิตพยาบาลเพิ่มทั้งในเชิงปริมาณเพื่อเพิ่มจำนวนพยาบาลและสร้างกำลังผลิตให้เพียงพอ อีกทั้งต้องรักษาพยาบาลไว้ในระบบให้ได้มากที่สุดและมากที่สุดควบคู่กันไป”

หนึ่งในแนวทางก็คือ การเพิ่มจำนวนผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง หรือ พยาบาลผู้เชี่ยวชาญทางคลินิกที่เรียกว่า APN (Advanced Practice Nurse)

ก้าวสำคัญของโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดีที่เป้าหมายการเพิ่มการผลิตพยาบาลวิชาชีพทั่วไปชดเชยการขาดแคลน ควบคู่ไปกับการพัฒนาพยาบาลวิชาชีพขั้นสูงระดับวุฒิบัตรหรือผู้เชี่ยวชาญทางคลินิก (APN)

3 แนวทางที่วางไว้ คือ หนึ่ง การเพิ่มผลิตพยาบาลวิชาชีพทั่วไป ในระดับปริญญาตรี ซึ่งปัจจุบันสามารถผลิตได้ปีละ 250 คน

สอง การเปิดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการพยาบาล

ผู้สูงอายุในระดับปริญญาโท สาม การฝึกอบรมพยาบาลขั้นสูงระดับวุฒิบัตรซึ่งเป็นการฝึกอบรมหลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางการพยาบาล

“เพื่อพัฒนาเป็นผู้เชี่ยวชาญการพยาบาลในสาขาต่างๆ ซึ่งรวมถึงแขนงการพยาบาลผู้สูงอายุ เพื่อตอบโจทย์ของโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดีที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบสุขภาพของประเทศรองรับการมาถึงของสังคมไทยในอนาคต”

ปัจจุบันทางโรงเรียนฯ มีความพร้อมและสามารถเปิดหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างผู้เชี่ยวชาญทางการพยาบาลในสาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์-ศัลยศาสตร์ ซึ่งมีแผนกการพยาบาลผู้สูงอายุรวมอยู่ด้วย นอกจากนี้ยังมี สาขาการพยาบาลเด็ก และสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ด้วยมีความพร้อมของครูพยาบาลที่เก่งคลินิก (มีวุฒิบัตรรับรองวิทยฐานะ)

ในส่วนของหลักสูตรฝึกอบรมพยาบาลขั้นสูงระดับวุฒิบัตรนั้น โดยโครงสร้างของหลักสูตรคล้ายกับโครงสร้างหลักสูตรปริญญาเอกทางการปฏิบัติการพยาบาล

ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดีได้นำหลักสูตรนี้มาจัดฝึกอบรมร่วมกับฝ่ายการพยาบาลรามาธิบดี ในลักษณะการฝึกอบรมเป็นแบบ Residency Training Program คล้ายการฝึกอบรมของแพทย์ประจำบ้านปีที่ 1, 2, และ 3 การเรียน และการฝึกปฏิบัติดำเนินการที่หอผู้ป่วยหรือในชุมชนเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในการพยาบาลสาขานั้นๆ

ปัจจุบันดำเนินการฝึกอบรมเป็นรุ่นที่ 3 แล้วโดยมีผู้เข้ารับฝึกอบรมประมาณ 10 คน ต่อปี

ทั้งนี้อยู่ระหว่างการผลิตพยาบาลวิชาชีพทั่วไปในระดับปริญญาตรี โดยจะทำการปรับหลักสูตรใหม่เพื่อใช้ในปีการศึกษา 2560

คาดหวังถึงการสร้างบัณฑิตพยาบาลให้เก่งคิด เก่งปฏิบัติ โดยคิดและทำงานอย่างเป็นระบบ เก่งในการพัฒนาตนเอง พัฒนาการดูแลผู้ป่วย และเก่งในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

“หลักสูตรที่ปรับใหม่จะมุ่งเน้นความเป็นสากลด้วยการพัฒนาทักษะทางการพยาบาลที่ต้องการในศตวรรษที่ 21 เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางของการดูแล เน้นความปลอดภัยของผู้ป่วย การพัฒนาภาวะผู้นำ และการทำงานอย่างมืออาชีพโดยจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่างๆ นอกห้องเรียน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและมีการจัดการเรียนการสอนร่วมกันกับวิชาชีพอื่นๆ”

การเรียนการสอนในชั้นปีที่ 1 และ 2 จะเรียนวิชาพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และวิชาแกนจะอยู่ที่โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดีที่ศาลายา

เมื่อขึ้นชั้นปีที่ 3 และ 4 นักศึกษาจะมีโอกาสขึ้นฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วยตามการพยาบาลในสาขาต่างๆ ทั้งที่โรงพยาบาลรามาธิบดี ภูมิภาค และสถาบันการแพทย์จักรีนฤพดินทร์ (โรงพยาบาลรามาธิบดีบางพลี) ซึ่งจะเริ่มทำการเปิดบริการในปลายปี 2560

มุ่งหวังว่าผลิตได้ 350 คน ต่อรุ่นในอีก 10 ปีข้างหน้า พร้อมกับแผนก้าวสู่สากลด้วยการวางแผนที่จะเปิดหลักสูตรปริญญาตรีนานาชาติในอนาคต

เพื่อรองรับสถานการณ์ทางสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลง

โจทย์ใหญ่ที่ท้าทายสำหรับสถาบันที่ผลิต “พยาบาล” ออกสู่ระบบ คือการผลิต

บุคลากร ให้ออกมาทำภารกิจทั้งเป็น
ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในการดูแลผู้ป่วย
ลดภาระแพทย์ ลดภาระรายจ่ายภาครัฐ
และเพิ่มคุณภาพการดูแลผู้ป่วย รวมถึง
ผู้สูงอายุที่จะพุ่งกว่า 14 ล้านคนในอนาคต
อันใกล้ **M**